

A XIX. században a nagy jelentőségű árvízi szabályozásokat és töltésépítéseket szerte az országban vízrendezési munkálatok követték. A belvízelvezető csatornák és a töltésekkel határolt folyók találkozásánál a belvíz átemelésére alkalmas szivattyútelepek épültek.

Hosszúfoki szivattyútelepek

A kor technikai és technológiai színvonalának megfelelően előbb gőzüzemű, később Diesel majd elektromos üzemű szivattyútelepek létesültek. Mezőberény határában, a Kettős-Körös jobb oldalán, 1898-1959 között épültek a hosszúfoki szivattyútelepek. Az egymás melletti négy telep szemléletesen mutatja a különböző időszakok technikai fejlettségét, a gőzgéptől az elektromos meghajtásig, valamint az építészeti stílusok változását is. A gőzüzemű szivattyútelepek a mai körülmények között már nem üzemeltethetők gazdaságosan, illetve műszaki, környezetvédelmi szempontból sincsenek meg a működtetéshez szükséges feltételek.

A Hosszúfok I. szivattyútelep 1898-ban épült a Kettős-Körös 14+114tkm szelvényében, a IV. Hosszúfok-Okányi csatorna torkolatában. Ez a csatorna 64,5km² kiterjedésű vízgyűjtőterületről vezeti le ide a belvizeket. A szivattyútelepre 1 db 1,08 m³/sec teljesítményű, Schlick vízszintes tengelyű centrifugál szivattyút, meghajtására Láng kompaund kondenzációs gőzgépet, annak kiszolgálására pedig Cornwall kazánt építettek be.

Schlick vízszintes tengelyű centrifugál szivattyú

Az átemelt víz a töltésbe helyezett 800 mm átmérőjű, mélyvezetésű, így gravitációs kivezetést is biztosító, öntöttvas nyomócsövön keresztül jut a Kettős-Körösbe. A meghajtó gép teljesítménye 120 fordulat/perc mellett 80 lóerő, az emelési magasság 2,9 m volt. A szenet a szabadban tárolták. A gépészeti berendezést a Schlick féle Vasöntöde és Gépgyár Rt., valamint a Láng László Gépgyára gyártotta és szerelte. A szivattyútelep az eredeti állapotában 1971-ig üzemelt.

A kieső kapacitás pótlására 1983-ban 2 db, elektromos meghajtású Agroflux 500 E szivattyút szereltek a meglévő szívóaknába, ezek ma is működnek. A szivattyútelep gépészeti berendezése, a falazott gőzkazán és a téglakémény eredeti állapotában megmaradtak, ipari műemlék értéket képviselnek.

Láng gőzgép szabályozó szelepe

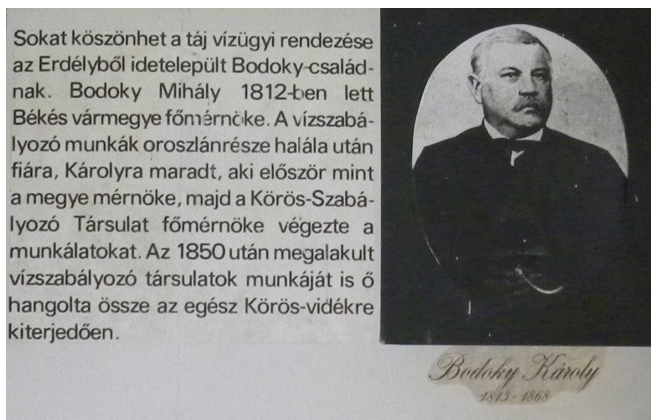
Cornwall kazán

A vízügyi múlt emlékeinek megőrzése érdekében, a már nem üzemelő gőzüzemű szivattyútelepen, 1974-ben Bodoki Károly Vízügyi Múzeumot hozott létre a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Időközben a múzeum alapítás és működtetés jogszabályi feltételei változtak az egykori múzeum ma vízügyi bemutatóházként funkcionál.

Kiállítóterem

A kiállítási teremben a Körös-vidék vízügyi múltját, a folyószabályozások és belvízmentesítések történetét tablók mutatják be, a tárolókban pedig a vízimérnöki munkával kapcsolatos, korabeli műszerek és dokumentumok gyűjteménye található.

Tablórészlet

A szivattyútelep udvarán lévő szabadtéri kiállításon elődeink által alkalmazott vízgépészeti eszközök, berendezések láthatók.

Szabadtéri kiállítás

A Hosszúfok I. szivattyútelep felbecsülhetetlen ipari műemlék, melynek karbantartását a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság napjainkban is biztosítja, és látogatását - előzetes egyeztetés alapján - a nagyközönség számára is lehetővé teszi.

A szivattyút gyártó cég neve a tolózáron

Bodoki Károly vízügyi bemutatóház
Hosszúfok I. szivattyútelep
5560 Mezőberény, Külterület 55/2.
N:21° 06' 02" (21.10°) E:46° 50' 48" (46.85°)
Telefon:06-30/815-2427, 06-66-526-400

Készítette a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör, a bemutatóház alapításának 40. és a névadó Bodoki Károly születésének 200. évfordulója alkalmából.

**BODOKI KÁROLY VÍZÜGYI
BEMUTATÓHÁZ**

Hosszúfok I. szivattyútelep